

JUNIOR ACHIEVEMENT LATVIA PIEDĀVĀJUMS IZGLĪTĪBAS IESTĀDĒM

2019./2020. mācību gadam

Kas ir Junior Achievement Latvia?	<p>Praktiskās biznesa un ekonomiskās izglītības programmas jauniešiem biedrība <i>Junior Achievement Latvia</i> ir nodrošinājusi kopš 1991. gada. <i>JA Latvia</i> ir viena no 37 JA Worldwide® tīkla biedriem.</p> <p>Eiropas Komisija atzinusi <i>JA Latvia</i> par vienīgo pozitīvo iniciatīvu Latvijā, kas ilgtermiņā un metodiski nodrošina jauniešiem uzņēmējdarbības izglītību. <i>JA Latvia</i> katru gadu nodrošina Eiropā aprobētu un Latvijas vajadzībām pielāgotu praktiskās biznesa izglītības programmu pieejamību aptuveni 100 000 skolēnu visā Latvijā, visos izglītības līmeņos. Biedrība nodrošina savu dalībnieku skolotājiem kvalifikācijas paaugstināšanas un tālākizglītības programmas gan Latvijā, gan ārzemēs. Uzņēmējdarbības izglītības politikas veidotājs Latvijā. Sadarbība ar LR IZM, LR EM, LDDK, LTRK, akadēmisko un uzņēmējdarbības vidi.</p> <p>Sabiedriskā labuma statuss par izglītības veicināšanu.</p>
JA Latvia mērķis	<p>Pilnveidot jauniešu zināšanas un prasmes uzņēmējdarbībā ar praktiskām metodēm visos izglītības līmeņos, lai radītu nākotnes starptautiskos līderus un nozaru ekspertus, kas paaugstinātu Latvijas konkurētspēju.</p>
JA Latvia programmas	<ol style="list-style-type: none"> Finanšu prātība – Finanšu prātības ABC - metodiskie un mācību materiāli, konkursi “Mana vārdnīciņa”, “Biznesa pasaku konkurss”. Rezultāts: atbildīgs patērētājs. Karjeras izglītība – “Ēnu diena”- rezultāts: darba tirgum sagatavots un uzņēmīgs jauniešs. “Līderu programma” - nākotnes starptautiskais līderis un nozaru eksperts. Uzņēmējdarbība – “Skolēnu mācību uzņēmumu programma”- mācību metodika un konkursi: “Gada labākais skolēnu mācību uzņēmums”, “Gada labākais uzņēmējdarbības skolotājs”, “Gada labākais JA Latvia jaunais uzņēmējs” un tiešsaistes simulācijas spēle TITAN. Rezultāts: nozares līderis vai jaunais uzņēmējs.
JA Latvia SERTIFIKĀTS (norādītās augstskolas saskaņošanā)	<p>Apliecina skolēna dalību JA Latvia programmās un apstiprina skolēna praktisko komerczinību kursa apguvi mārketingā, uzņēmējdarbībā, menedžmentā, grāmatvedībā, likumdošanā, lietvedībā un lietišķajā etiķetē. <i>JA Latvia</i> Sertifikātu var iegūt <i>JA Latvia</i> dalībnieku 12. klašu skolēni, kuri piedalījušies sekojošās <i>JA Latvia</i> programmu aktivitātēs:</p> <ol style="list-style-type: none"> Ēnu diena (vienu reizi 3 gados); Biznesa simulācijas spēle TITAN (spēlēja skolas, valsts vai Eiropas līmenī vienu reizi 3 gados); Programma Skolēnu mācību uzņēmumi (SMU) - SMU dibināšana (biznesa idejas izstrāde), SMU darbība (dalība SMU skolas, reģionālajos, valsts mēroga pasākumos CITS BAZĀRS), SMU likvidācija (izveidota un apstiprināta SMU likvidācijas atskaite). Viens SMU 3 gados. <p>Sertifikāts sniedz priekšrocības un tiek pozitīvi vērtēts šādās Latvijas augstskolās:</p> <ol style="list-style-type: none"> Latvijas Universitātē - studiju maksas atlaide pieciem JA Latvia sertifikāta iesniedzējiem 50% apmērā no pirmā studiju gada studiju maksas LU Biznesa, vadības un ekonomikas fakultātes bakalaura vai profesionālā bakalaura studiju programmās (saskaņošanā); Rīga Business School - sniedz priekšrocības un tiek pozitīvi vērtēts; Biznesa augstskolā Turība - studiju maksas atlaide 50% apmērā pirmajā studiju gadā bakalaura un profesionālā bakalaura studiju maksas programmā; Rīgas Ekonomikas augstskolā - sniedz priekšrocības un tiek pozitīvi vērtēts; Banku Augstskolā - studiju maksas atlaide 10% no pirmā semestra maksas visās 1. līmeņa un profesionālā bakalaura studiju programmās; Vidzemes Augstskolā - sniedz priekšrocības un tiek pozitīvi vērtēts (saskaņošanā); Daugavpils Universitātē - sniedz priekšrocības un tiek pozitīvi vērtēts. Liepājas universitātē - sniedz priekšrocības un tiek pozitīvi vērtēts (saskaņošanā).
Entrepreneurial Skills Pass (ESP) CERTIFICATE – starptautiskais uzņēmējdarbības eksāmens	<p>Starptautiskais Uzņēmējdarbības eksāmens (ESP) sastāv no šādām daļām:</p> <ol style="list-style-type: none"> Reāla uzņēmējdarbības pieredze, veidojot skolēnu mācību uzņēmumu, piedaloties SMU CITS BAZĀRS un SMU konkursos; Pašnovērtējums, kurā SMU programmā iesaistītie jaunieši novērtē savas zināšanas, prasmes, kompetences, uzsākot darboties SMU un pēc SMU likvidācijas; Tiešsaistes ekonomisko, biznesa, finanšu prātības zināšanu un prasmju pārbaude, kuras balstītas uz SMU darbību mācību gada laikā. <p>ESP Sertifikāts ir starptautiska kvalifikācija jauniešiem vecumā no 15-19 gadiem, kuri ir apguvuši viena mācību gada laikā skolēnu mācību uzņēmumu pieredzi, izmantojot praktiskā veidā izglītības iestādēs iegūtās matemātikas, valodu, rakstīšanas, tehnoloģiskās, zinātnes vai specializētās prasmes. Skolēnus atbalsta SMU konsultanti, biznesa pārstāvji.</p> <p>Noslēguma eksāmens ir testa formātā, ilgums 60 min. Procentuālā daļa, lai nokārtotu eksāmenu – 70%</p>
Skolēni	<p><i>JA Latvia</i> programmās piedalās vispārīgizglītojošo skolu 1.-12. klašu skolēni un profesionālo izglītības iestāžu audzēkņi. Kvalitatīva uzņēmējdarbības izglītība jauniešiem ar iegūtu pieredzi <i>JA Latvia</i> programmās:</p> <ul style="list-style-type: none"> attīstīta biznesa lēmumu ietekmējošo ekonomisko principu un ētisko standartu izpratne; veicinātas atbilstošās dzīves, studiju un lēmumu pieņemšanas prasmes; izpētītas profesiju izvēles iespējas, patērēšanas aspekti un citas personīgās ekonomikas jomas; iedota “tiešā” pieredze uzņēmuma vadīšanā; dota iespēja skolēnam sadarboties ar biznesa pārstāvi.
Skolotāji	<p>Par <i>JA Latvia</i> programmu īstenotāju var būt jebkurš vispārējās vai profesionālās izglītības pedagogs, kuram piemīt uzņēmība un atbildība par Latvijas ekonomisko attīstību un labklājību. <i>JA Latvia</i> dalībnieku skolotājs ir viens no praktiskās biznesa izglītības svarīgākajiem faktoriem. Vislabākās sekmes <i>JA Latvia</i> programmu īstenošanā būs tad, ja skolotāji skaidri izprātīs katrs savu īpašo lomu un pienākumus, lai panāktu vēlamo rezultātu jauniešu uzņēmējdarbības kompetenču attīstīšanā un pilnveidošanā. Skolotājs savu kvalifikāciju pilnveido <i>JA Latvia</i> rīkotajos semināros, tālākizglītībasursos, apmācībās, kā arī praktiski darbojoties ar skolēniem <i>JA Latvia</i> programmās un piedaloties <i>JA Latvia</i> programmas konkursos, pasākumos, izstādēs, gadatirgos, meistarklasēs, starptautiskās apmācībās un konferencēs. Pedagoģi saņem tālākizglītības 12 - 36 stundu Apliecinātus un Starptautiskos sertifikātus, kā arī rekomendējošas vēstules pēc pieprasījuma, kas apliecina dalību starptautiskā organizācijā un <i>JA Latvia</i> organizētajās konferencēs un semināros.</p>

Pašvaldības	<p>Uzņēmējdarbības izglītības pieejamība visas skolās visās izglītības pakāpēs. Ieguvumi: risina jauniešu bezdarba problēmu, mazina emigrāciju, veicina mazo uzņēmumu rašanos novadā, audzina jauno uzņēmēju paaudzi. Rekomendējam slēgt kopēju līgumu pašvaldībai par visām skolām, kas atrodas pašvaldības teritorijā. Slēdzot līgumu vienam mācību gadam, tiek piemērota 10% atlaide, bet ilgtermiņa sadarbībai trīs gadu garumā tiek piemērota 15-20% atlaide. Dalības maksa, skolām individuāli iesaistoties, vienas skolas visiem skolēniem un skolotājiem par pieeju visām JA Latvia programmām, tai skaitā metodiskajiem materiāliem, skolotāju apmācībām un tālākizglītības kursiem, viena mācību gada ietvaros ir:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 125 EUR + PVN vienai pamatizglītības iestādei. • 250 EUR + PVN vienai vidējās izglītības iestādei vai profesionālajai izglītības iestādei • Papildus izmaksas programmas realizēšanai: <ul style="list-style-type: none"> - skolēnu dalības nodrošināšana pasākumos – semināros, gadatirgos u.c. (transporti, ēdināšana); - 1 – 2 skolotāju – fakultatīva vai interešu izglītības vadītāju darba samaksas; - reģionālā pasākums CITS BAZĀRS organizēšanas izmaksas.
--------------------	---

Pasākumi, konkursi JA Latvia programmu īstenošanai

UZŅĒMĒJDARBĪBA	<p>JA Latvia Uzņēmējdarbības iedvesmas konference 2019 - #Uzdriksies uzvarēt! 2019. gada 31. oktobris</p>	<p>Ķīpsalas izstāžu halle Nr. 1, Ķīpsalas iela 8, Rīga. Par konferenci: Konferencē <i>Uzdriksies uzvarēt</i> vienkopus pulcē gan jaunus uzņēmējus, gan dažādu nozaru ekspertus, kuri dalās pieredzē un ieteikumos par pirmajiem soļiem uzņēmējdarbībā, tai skaitā komunikāciju un iespējām tikt pamanītiem. 5000 dalībnieki no Latvijas skolām aicināti uz konferenci. Pasākuma mērķis ir mudināt Latvijas jauniešus pievērsties uzņēmējdarbībai. JA Latvia īstenotās programmas ir stabils atspēriena punkts uzņēmējdarbības uzsākšanai, par ko liecina tas, ka katru gadu daļa skolēnu mācību uzņēmumu pārtop reālos uzņēmumos, kas gūst panākumus ne vien Latvijā, bet arī Eiropas mērogā. Pieteikšanās www.jal.lv no 19.septembra, 2019(saskaņošanā)</p>
	<p>TIEŠSAISTES BIZNESĀ SIMULĀCIJAS SPĒLE TITAN (10.-12.klašu skolēniem) Īstenojamais laiks - novembris 2019 - maijs 2020</p>	<p>Par spēli: TITAN ir jauniešu komandas tiešsaistē izspēlēta biznesa vadīšanas simulācija, attīstot uzņēmējdarbības vadīšanas iemaņas. Vairāku spēles kārtu laikā skolēnu komandas tiešsaistē ierobežotā laika posmā pieņem lēmumus par sava produkta cenu un piedāvājumu, mārketinga, kapitāla, izpētes un attīstības ieguldījumiem, kas nestu vislielāko ieguvumu. Valsts līmeņa finālistiem ir dota iespēja veidot spēles stratēģijas prezentāciju.</p> <p>Mērķis: sekmēt skolēnu izpratni par uzņēmējdarbības organizācijas un finansēšanas pamatprincipiem, saistot teorētiskās zināšanas ar praksi.</p> <p>Izglītojoši pasākumi un iespējas skolēniem un skolotājiem/konsultantiem: reģionālajos semināros par biznesa vadību, stratēģisko domāšanu, lēmumu pieņemšanu un spēles praktiskā apmācība; dalība skolas, reģiona un Valsts mēroga sacensībās.</p> <p>Attīstītās prasmes/kompetences: informācijas analīze, kritiskā domāšana, lēmumu pieņemšana, matemātiskās iemaņas, plānošana, grupu darbs, finanšu pratība, riska faktoru un rentabilitātes novērtēšanas kompetence.</p>
	<p>Pamatprogramma un mācību metode SKOLĒNU MĀCĪBU UZŅĒMUMI (SMU) (4.-12.klašu skolēniem) Īstenojamais laiks - visa mācību gada laikā</p>	<p>Par programmu: Skolēnu mācību uzņēmums (SMU) ir skolēnu veidots un vadīts mācību uzņēmums, kas mācību nolūkos darbojas reālā vidē. Skolēnu mācību uzņēmumiem nav juridiska statusa - tos Latvijā pārstāv tikai <i>Junior Achievement Latvia (JA Latvia)</i>, kura ir <i>Junior Achievement Worldwide</i> Skolēnu mācību uzņēmumu licences īpašniece. SMU konsultē un atbalsta skolotāji/SMU konsultanti. Skolēni veido komandu, ģenerē radošas un inovatīvas idejas, sadala atbildības un pienākumus, veido biznesa plānu, veic finanšu aprēķinus, mācās pieņemt stratēģiskus lēmumus, plāno ražošanas un pārdošanas procesus, veido reklāmas materiālus, mācās prezentēt un pārdot savu produktu JA Latvia un skolu organizētos pasākumos CITS BAZĀRS vai izstādēs visā Latvijā, mācās izvērtēt uzņēmuma darbību.</p> <p>Mērķis: jaunas uzņēmēju paaudzes veidošana, mācību procesā sasaistot teorētiskās zināšanas ar praksi.</p> <p>Izglītojoši pasākumi(semināri reģionos) un iespējas skolēniem un skolotājiem/konsultantiem: iespēja tiešsaistē saņemt konsultācijas no profesionāļiem par radošo ideju ģenerēšanu, biznesa plāna veidošanu, par SMU veidošanu un darbību, kā arī par citiem ar SMU saistītiem jautājumiem (septembris, oktobris); piedalīties iedvesmas konferencē (oktobris) par uzņēmējdarbības nozīmi Latvijas attīstībā, reģionāla mēroga pasākumos CITS BAZĀRS un izstādēs (novembris, decembris; februāris; marts); divos Valsts mēroga pasākumos CITS BAZĀRS (decembris, marts), Valsts mēroga konkursā – finālā Jauno uzņēmēju dienas 2020(skolēniem iespēja iegūt budžeta vietas augstskolās) (aprīlis/maijs); Starptautiskajā SMU festivālā Latvijā (aprīlis), Eiropas SMU finālā (jūlijs), kā arī citos Starptautiskos SMU gadatirgos un konferencēs skolēniem. Skolēnu un skolotāju dalība starptautiskos, ar SMU saistītos projektos. SMU programmas ietvaros vidusskolēniem ir iespēja apgūt biznesa vadības sistēmas „HansaWorld Latvija”.</p> <p>Iespējas skolai: sadarbības partneri citās ES valstīs dažādu projektu ietvaros. Visa mācību gada garumā skolēniem un skolotājiem/konsultantiem ir iespēja saņemt praktisku, uzņēmēju vai sadarbības augstskolu pēdējo kursu studentu-mentoru konsultācijas klātienē un semināros. Labākajam skolotājam/SMU konsultantam piešķir titulu Gada labākais uzņēmējdarbības skolotājs. Izvērtēšanā svarīgākais ir SMU izaugsme gan kvalitatīvi, gan kvantitatīvi, reģionālo CITS BAZĀRS organizēšana (maijs, 2020).</p> <p>Attīstītās uzņēmējspējas/kompetences - cilvēka personisko dotību un īpašību kopums, kas nodrošina sekmīgu uzņēmējdarbību. Ietver jaunrades un jauninājumu ieviešanas spējas, kontaktēšanās, organizatoriskās un projektu vadīšanas spējas, spēju riskēt, uzņēmīgumu, lai savas idejas īstenotu darbībā. Attīsta un pilnveido uzņēmējdarbības uzsākšanas un īstenošanas prasmi, komunikācijas prasmi, finanšu pratību, laika plānošanas prasmi u.c.</p>

	<p>Entrepreneurial Skills Pass (ESP) CERTIFICATE – uzņēmējdarbības eksāmens</p>	<p>Uzņēmējdarbības izglītība ir viens no labākajiem bezdarba apdrošinājumiem. Tam ir plašs pozitīvās ietekmes spektrs, palīdzot jauniešiem būt radošākiem, aktīvākiem, orientētiem uz iespējām un novatoriskākiem risinājumiem, kas palielina iespēju, ka nākotnē varēs uzsākt uzņēmējdarbību. Pāreja no skolas un profesionālo dzīvi ir viens no sarežģītākajiem dzīves posmiem. Konkurētspējīgs darba tirgus prasa jauniešiem ne tikai izcilu kvalifikāciju, bet arī spēju pielietot savas prasmes darba vietā, būt adaptīviem un jau darboties uzņēmējdarbībā. Darba devēji uzskata, ka izglītības sistēma nepiedāvā šo prasmju kopumu, ko viņi meklē. Prasmju neatbilstība ir svarīgākajās jomās kā personīgās (soft skills) un sociālās prasmes līdz spējai sazināties svešvalodās. Tas ir iemesls, kāpēc ESP Sertifikāts nodrošina pēc iespējas vairāk jauniešiem iegūt praktisku uzņēmējdarbības pieredzi pirms skolas absolvēšanas. ESP darbojas 29 Eiropas valstīs.</p> <p>Mērķis: Uzņēmējdarbības prasmju apliecība ir uz nākotni vērsta iniciatīva. Tās mērķis ir palielināt Eiropas uzņēmējdarbības izglītības pasākumu īsterniņa un ilgtermiņa ietekmi. Tādējādi ESP ir izdevīga gan studentiem, gan skolām, gan darba devējiem.</p> <p>Ieguvums jauniešiem: Studenti pilnveido savu radošumu, spēju radīt idejas un pārvērst tās darbībā. Viņi mācās strādāt komandā, uzņemties iniciatīvu un uzņemties atbildību, piedzīvojot to, ko nozīmē pārvaldīt reālu uzņēmumu.</p> <p>Ieguvums izglītības iestādei: ESP piedāvā skolām pilnīgu paketi, lai atbalstītu uzņēmējdarbības mācīšanās rezultātus, tostarp mazo uzņēmumu programmu, skolotāju apmācību un novērtēšanu / novērtēšanu.</p> <p>Ieguvums darba devējam: ESP apliecina, ka jauniešiem ir bijusi reāla uzņēmējdarbības pieredze, un tai ir atbilstošas kompetences, prasmes un zināšanas, kas sniedz pievienoto vērtību jaunajam darbiniekam. ESP ir vērtīgs papildinājums standarta akadēmiskajām kvalifikācijām.</p> <p>Uzņēmējdarbības eksāmens (ESP) sastāv no šādām daļām:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Reāla uzņēmējdarbības pieredze, veidojot skolēnu mācību uzņēmumu, piedaloties SMU CITS BAZĀRS un SMU konkursos; 2. Pašnovērtējums, kurā SMU programmā iesaistītie jaunieši novērtē savas zināšanas, prasmes, kompetences, uzsākot darboties SMU un pēc SMU likvidācijas; 3. Tiešsaistes ekonomisko, biznesa, finanšu prasmes zināšanu un prasmju pārbaude, kuras balstītas uz SMU darbību mācību gada laikā. <p>ESP Sertifikāts ir starptautiska kvalifikācija jauniešiem vecumā no 15-19 gadiem, kuri ir apguvuši viena mācību gada laikā skolēnu mācību uzņēmumu pieredzi, izmantojot praktiskā veidā izglītības iestādēs iegūtās matemātikas, valodu, rakstīšanas, tehnoloģiskās, zinātnes vai specializētās prasmes. Skolēnus atbalsta SMU konsultanti, biznesa pārstāvji.</p> <p>Noslēguma eksāmens ir testa formātā, ilgums 60 min. Procentuālā daļa, lai nokārtotu eksāmenu – 70%</p>
<p>FINANŠU PRATĪBA</p>	<p>MANA VĀRDNĪCIŅA (1.-4. klašu skolēniem)</p> <p>Īstenojamais laiks - novembris 2019 - maijs 2020</p>	<p>Par konkursu: sākumskolas skolēni kopā ar saviem vecākiem un vecvecākiem veido vārdnīcu ar saviem skaidrojumiem dažādiem ekonomiskajiem terminiem un jēdzieniem.</p> <p>Mērķis: rosināt sākumskolas skolēnu ieinteresētību un izpratni ekonomikas pamatjautājumos, izprotot terminu un jēdzienus nozīmīgi.</p> <p>Pasākumi skolēniem un skolotājiem/konsultantiem: Valsts mēroga finālisti piedalās apbalvošanas ceremonijā Latvijas Bankā.</p> <p>Attīstītās jaunas prasmes/kompetences, piemēram, kopīga darba veikšana, vadības zināšanas, noformēšana, kā arī skolēni mācās uzņemties atbildību, izziņas prasmes, kas mudina pārbaudīt teorijas un definīcijas, izpētīt to pielietošanu dzīvē, kā arī attīsta finanšu prasmi. Tas ir ideāls sagatavošanās posms darba dzīvei.</p>
<p>KARJERA</p>	<p>BIZNESA PASAKU KONKURSS (4.-9. klašu skolēniem)</p> <p>Īstenojamais laiks - novembris 2019 - maijs 2020</p>	<p>Par konkursu: pamatskolas skolēni raksta biznesa pasakas ar laimīgām beigām.</p> <p>Mērķis: rosināt skolēnu apzināties sevi kā nākamo uzņēmēju, apgūt ekonomiskās likumsakarības, lai spētu darboties dažādās ikdienas dzīves situācijās, attīstīt pilsoniskās aktivitātes prasmes.</p> <p>Pasākumi skolēniem un skolotājiem/konsultantiem: Valsts mēroga finālisti piedalās apbalvošanas ceremonijā.</p> <p>Attīstītās prasmes/kompetences: jaunrades, kontaktēšanās, komunikācijas, prezentācijas prasmes, uzņēmīgums, finanšu prasme.</p>
	<p>ĒNU DIENA (1.-12. klašu skolēniem)</p> <p>Īstenojamais laiks - sagatavošanās mācību gada laikā ar Ēnu dienu 12.februārī, 2020</p>	<p>Par karjeras izglītības programmu: Ēnu diena ir visā pasaulē populārs skolēnu profesionālās orientācijas pasākums. Ēnu dienas laikā skolēniem iespēja apmeklēt kādu noteiktu darba vietu un vērot praktiski uzņēmēja/profesionāla darbu, izzinot nozares īpatnības. Skolēni, izmantojot platformu www.enudiena.lv, piesakās JA Latvia piedāvātām vakancēm, vairāk kā 1000 Latvijas organizācijās vai uzņēmumos. Iespēja apmeklēt klašu ekskursijas uz uzņēmumiem visa mācību gada garumā.</p> <p>Mērķis: veicināt skolēnos radošo potenciālu un uzņēmējspējas jau no pirmajiem skolas gadiem.</p> <p>Attīstītās prasmes/kompetences: prezentācijas un sevis pierādīšanas prasmes, spēja sadarboties, nebaidīšanās kļūdīties, sevis pārbaudīšana, argumentēta kritizēšana, lēmumu pieņemšana, problēmu risināšana, prioritāšu noteikšana, karjeras iespēju apjaušana, nākotnes plānošana.</p>

<p>LĪDERU PROGRAMMA VIDUSSKOLĒNIEM</p> <p><i>(10.-12.klašu skolēniem)</i></p> <p>Īstenojamais laiks - septembris 2019- septembris 2020</p>	<p>Par programmu: JA Latvia Līderu programma ir piemērota JA Latvia vidusskolas praktiskās uzņēmējdarbības programmu dalībniekiem, kuri sasnieguši būtiskus rezultātus uzņēmējdarbības, finanšu prasmes un karjeras programmās.</p> <p>Mērķis: JA Latvia Līderu programma ir mērķtiecīga talantīgu JA Latvia programmu dalībnieku atlase viņu zināšanu, prasmju un iemaņu, radošo spēju pilnveidošanai, lai jaunie līderi pēc programmas absolvēšanas veicinātu Latvijas tautsaimniecības attīstību atbilstoši ekonomikai Latvijā, Eiropā un pasaulē.</p> <p>Attīstītās prasmes/kompetences: nākotnes starptautiskais līderis un nozaru eksperts, kurš darbojas konkrētā nozarē, lai paaugstinātu Latvijas konkurētspēju. JA Latvia Līderim piemīt ne tikai līderības iezīmes, bet arī emocionālā inteliģence. Līdera priekšnoteikums ietver 5 komponentus - pašapziņa, paškontrolē, motivācija, empātija un sociālās iemaņas.</p>
<p>SKOLOTĀJU TĀLĀKIZGLĪTĪBAS KURSI</p> <p><i>(visu mācību priekšmetu skolotājiem)</i></p> <p>Īstenojamais laiks – visa mācību gada garumā; 1-3 moduļi (12 - 36h)</p>	<p>Par kursiem: skolotāji piedalās JA Latvia sadarbībā ar augstskolām organizētos tālākizglītībasursos, kuros iegūst informāciju par aktuālāko uzņēmējdarbībā, gan gūst iespēju darboties praktiski SMU veidošanas darbnīcās, kā arī attīsta un papildina savas metodiskās iemaņas darbā ar skolēniem. Programmu iesakām apgūt visu mācību priekšmetu pasniedzējiem visās izglītības pakāpēs – tā sagatavos pedagogus motivēt izglītojamos uzsākt savu uzņēmējdarbību dažādās tautsaimniecības nozarēs. Pedagogiem ir iespēja radoši darboties, satikties ar citiem pedagogiem Latvijā un ārvalstīs, pilnveidojot savas iemaņas un prasmes uzņēmējdarbības spēju kompetencēs, saņemt rekomendācijas skolotāju kvalitātes pakāpes novērtēšanā reģionu skolās. Pedagogi būs ziņojošie jauniešu konsultēšanā skolas vidē par uzņēmējdarbības uzsākšanu.</p> <p>Mērķis: dažādu mācību priekšmetu un izglītības pakāpju skolotāju ekonomisko un uzņēmējdarbības zināšanu un prasmju papildināšana, izmantojot Skolēnu mācību uzņēmumus kā mācību metodi (sākumskolā, pamatskolā, vidusskolā).</p> <p>Programma: Skolēnu mācību uzņēmumu mentori SMU vadības, jauno un esošo skolotāju atbalsta un pedagoģijas inovāciju ieviešanas jomās. Pilnveidota programma mentoru sagatavošanai izglītības iestādēs ar specializāciju SMU mentors.</p>
<p>IZGLĪTOJOŠIE SEMINĀRI</p> <p><i>(skolēniem un skolotājiem Rīgā un reģionos)</i></p> <p>Īstenojamais laiks- augusts 2019 - decembris 2020</p>	<p>Par semināriem: skolēniem un skolotājiem tiek organizēti izglītojoši semināri, apmācības un konferences. Septembrī/oktobrī – ievadsemināri par SMU veidošanu un radošās darbnīcas inovatīvu ideju ģenerēšanai, biznesa simulācijas spēles TITAN praktiskā apmācība reģionos un Rīgā, oktobrī Uzņēmējdarbības ledvesmas konference Ķīpsalā, Rīgā un vebināri (oktobris-decembris).</p> <p>Mērķis: sekmēt inovatīvas uzņēmējdarbības attīstību Latvijā, kam piemīt izaugsmes potenciāls. Informēt, izglīt, iedvesmot dalībai praktiskās JA Latvia mācību programmās.</p>
<p>STARPTAUTISKIE PROJEKTI</p> <p><i>(skolēniem un skolotājiem Rīgā un reģionos)</i></p> <p>Īstenojamais laiks – visa mācību gada garumā</p>	<p>Mērķis: popularizēt Eiropas valstu, tajā skaitā Latvijas, Skolēnu mācību uzņēmumu (SMU) apmācību programmu, jauniešu radošās un inovatīvās idejas.</p> <p>Pasākumi: inovāciju nometnes; Enterprise Without borders – skolotāju apmācības/pieredzes apmaiņa praktisko mācību metožu īstenošanā; skolēnu uzņēmējdarbības apmācības nometne; Starptautiskās SMU izstādes, gadatirgi; starptautiskās JA Latvia Absolventu kluba biedru apmācības biznesa izglītības jomā; Eiropas SMU fināls. Skolu dalība ERASMUS+ projektā Sector Skills Alliances.</p>
<p>PRAKTISKĀS EKONOMIKAS APGUVES MĀCĪBU UN METODISKIE MATERIĀLI</p>	<p>Mācību un metodiskie materiāli: interaktīvs, elektronisks materiāls (e-vidē) par Skolēnu mācību uzņēmumu veidošanu (vidusskolai, pamatskolai, skolotājiem, mentoriem), Skolēnu mācību uzņēmumu veidošana 7.- 9. klasei, Skolēnu mācību uzņēmumu veidošana 4.- 6. klasei, skolotāja metodiskie materiāli – Komerzcinību paraugstandarts un programma, stundu plāni, kā arī katras stundas prezentācijas un izdales materiālu paraugi skolēnu mācību uzņēmumu veidošanā, video un prezentācijas no semināriem. Profesionālajām izglītības iestādēm piedāvājam Skolēnu mācību uzņēmumu dibināšanas un darbības metodiku: Modulārā profesionālās pilnveides programmu „Uzņēmējspēju attīstīšana un īstenošana skolēnu mācību uzņēmumos”. Metodiskie un mācību materiāli Sociālo zinību apgūvei no 1. līdz 9. klasei. Mācību materiāli skolēniem paredzēti ekonomikas apgūvei praktiskās nodarbībās sociālo zinību stundās vai fakultatīvos. Skolotāju metodika tēmu apgūvei paskaidro un papildina skolēnu darba burtnīcu saturu.</p>

Papildus dalības iespējas:

- **JA Latvia Brīvprātīgo klubs** – sniedz iespēju jauniešiem projektos piedalīties ne tikai kā dalībniekiem, bet arī kā organizatoriem. Dalība Brīvprātīgo klubā nozīmē iespēju iegūt pieredzi projektu vadībā, pasākumu organizēšanā, iepazīties ar aktīviem un uzņēmīgiem vienaudžiem. kā arī iegūt rekomendācijas no vadošajiem Latvijas uzņēmējiem.
- **JA Latvia Absolventu klubs** – sniedz iespēju turpināt sadarbību ar JA Latvia arī pēc skolas absolvēšanas. Tā ir iespēja dalīties ar savām zināšanām un pieredzi, piedalīties vietēja un starptautiska mēroga semināros un konferencēs, kļūt par mentoru citiem, kā arī iegūt jaunus kontaktus.

JUNIOR ACHIEVEMENT LATVIA INFORMĀCIJA IZGLĪTĪBAS IESTĀDĒM

2019./2020. mācību gadam

1. Līgumu slēgšana jaunajam mācību gadam notiek no augusta mēneša.
2. Katrā nākamajā mācību gadā līgums jāslēdz atkārtoti, izņemot mācību iestādēm, kuras ir noslēgušas sadarbības līgumu uz 3 mācību gadiem (atkārtots līgums jāslēdz pēc līgumā norādītā termiņa beigām).
3. **Kāpēc izdevīgi slēgt Sadarbības līgumu uz 3 mācību gadiem?**
  - nākamās 2 mācību gadus Sadarbības līgums atkārtoti nav jāslēdz;
  - nemainīga dalības maksa;
  - dalības maksu veic par katru mācību gadu atsevišķi, saņemot rēķinu jaunā mācību gada sākumā;
  - laužot līgumu, nav soda sankciju.

4. Dalībsskolu lojalitātes programma

Skolas, kuras bez pārtraukuma bijušas *JA Latvia* dalībsskolas 5 gadus un ilgāk, saņem 10% atlaidi *JA Latvia* dalībsskolu gada maksai.

5. Līguma slēgšanas kārtība:

- aizpildiet atbilstošo Sadarbības līgumu un izdrukājiet to divos eksemplāros (līgumi atrodas www.jal.lv);
  - izglītības iestādes vadītājs paraksta un apzīmogo abus eksemplārus;
  - abus eksemplārus sūtiet pa pastu uz *JA Latvia* biroju, adrese: **Rīgā, Ūdens iela 12-21, LV - 1007**;
  - saņemot līgumu, *JA Latvia* tam piešķir Līguma numuru, to paraksta un ievada skolu *JA Latvia* datubāzē;
  - *JA Latvia* nosūta dalībsskolas līguma eksemplāru kopā ar rēķinu uz skolas norādīto adresi;
  - skola apmaksā rēķinu un ir pilntiesīga *JA Latvia* dalībsskola.
6. **Pēc Sadarbības līguma noslēgšanas un rēķina apmaksas**, sākot ar 3. septembri, dalībsskolu kontaktpersonas un citi šīs skolas skolotāji reģistrējas *JA Latvia mājaslapā* www.jal Latvia.lv un gūst piekļuvi *JA Latvia* mācību materiāliem un programmu Nolikumiem pēc *JA Latvia apstiprinājuma*. Reģistrācijā jānorāda skolas Sadarbības līguma Nr. Skolotājiem, kuri reģistrējas mājaslapā, nav obligāti jābūt arī SMU konsultantiem. Iespēja reģistrēties un piedalīties *JA Latvia* programmās ir jebkuram dalībsskolas skolotājam.

Ja dalībsskolas skolotājiem ir nepieciešama palīdzība vai papildus informācija par aktīvu iesaisti *JA Latvia* programmu īstenošanā, **izrādiet iniciatīvu** un rakstiet uz jal@jal.lv vai sazinieties ar konkrētu *JA Latvia* speciālistu.

Dalībsskolu kontaktpersonas saņems regulāru informāciju par *JA Latvia* programmu īstenošanas aktivitātēm uz līgumā norādīto e-pastu, bet reģistrētie skolotāji saņems informāciju uz reģistrācijā norādīto e-pastu.

7. Ja vēlaties kļūt par *JA Latvia* dalībsskolu, bet Jūsu **skola nevar samaksāt dalības maksu**, aicinām vērsties pie Jūsu skolas absolventiem, novada un pilsētas uzņēmējiem, Jūsu pašvaldības, skolēnu vecāku padomes un aicināt kādu no iepriekš minētajiem kļūt par Skolas Krustvecāku vai izmantot *JA Latvia* piedāvātās **konsultācijas Skolas krustvecāku** piesaistē. Konsultācijas saņemšanai lūdzu rakstīt uz e-pastu - jal@jal.lv.

Kontaktpersona par sadarbību ar **JA Latvia**:

Inga Bolmane
JA Latvia programmu direktore
t. 22070040, e-pasts: inga@jal.lv